

Plenum

Torsdag 5.12.2024 kl. 16.03—19.17

2.1. Muntlig fråga om nedskärningarna i kultursektorn (Eeva-Johanna Eloranta sd)

Muntligt spörsmål MFT 218/2024 rd

Muntlig frågestund

Talman Jussi Halla-aho: Ledamot Eloranta, varsågod.

Debatt

16.04 Eeva-Johanna Eloranta sd: Arvoisa puhemies! Ihmiset ovat tänään liikkeellä suomalaisen kulttuurin puolesta. Kansalaistorilla meille päättäjille luovutettiin juuri kulttuurin leikkauksia vastustava Sakset seis -adressi.

Näin itsenäisyyspäivän aattona on hyvän muistaa, että meistä suomalaisista tekee suomalaisia juuri oma kieli ja suomalainen kulttuuri, joka samalla luo hyvän elämän edellytyksiä kaikenikäisille. Kulttuuri luo iloa, yhteenkuuluvuutta, empatiaa, jopa henkistä kriisinkestävyyttä ja rakentaa tulevaisuutta. Kulttuuri on myös taloudellisen kasvun ruokkija.

Nyt kuitenkin hallituksen politiikan seurauksena kulttuurilaitoksia ja museota suljetaan, esittävän taiteen ryhmiä lakkautetaan, lippujen hinnat nousevat, kulttuurialan osaajia jää työttömäksi ja yhä harvempi suomalainen pääsee kokemaan kulttuuria vaikkapa paikallisessa teatterissa. Leikkaukset vaikuttavat suomalaiseen kulttuurikenttään vuosikymmeniksi eteenpäin.

Varapääministeri Purra on todennut, että kulttuuri on luksustuote. Pääministeri Orpo, oletko te samaa mieltä? Onko kulttuuri teidän mielestänne luksustuote?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Orpo, olkaa hyvä.

16.06 Pääministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kulttuuri on äärettömän tärkeä osa meidän suomalaista yhteiskuntaa, ihmisten elämää. Se tuo sisältöä elämään, se on harrastus, se on tuhansille ja tuhansille ihmisille työpaikka, ja se on osa meidän kansallista identiteettiämme, se on vientiteollisuutta kaikissa uusissa muodoissaan.

Ja nyt kun tämä keskustelu käy kuumana, niin halusin heti sanoa näitä muutamia lukuja. Se on noin parikymmentä miljoonaa, mitä OKM:n kulttuuribudjetista leikataan, ja sinne jää 530 miljoonaa, [Oikealta: Oho!] noin 20 versus 530. Sen lisäksi kulttuuria tuetaan Suomessa kunnissa ja kaupungeissa. Lisäksi kulttuuri ei ole pelkkää tukea, vaan meillä on tuhansia toimijoita, jotka eivät saa tukea, vaan ne tekevät, harjoittavat kulttuuria yritystointana. Eli älkää antako näin yksipuolista kuvaa.

Punkt i protokollet PR 129/2024 rd

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää tähän aiheeseen liittyviä lisäkysymyksiä, ilmoittautumaan painamalla V-painiketta ja nousemalla seisomaan. — Edustaja Eloranta, olkaa hyvä.

16.07 Eeva-Johanna Eloranta sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallitus, te kuitenkin leikkaatte kulttuurista yli 17 miljoonaa euroa. Nämä valtion mittakaavassa pienet säästöt ovat suhteessa aivan valtavia taiteen ja kulttuurin hyvin pienissä rahoissa, ja vaikutukset tuhoisia. [Oikealta: Kolme prosenttia!] Kulttuurileikkaukset tarkoittavat tuhansia menetettyjä työpaikkoja. Kulttuurin, kuten pääsylippujen ja kirjojen, arvonlisäveron nosto voimistaa tätä kurjistumista. Kulttuurileikkaukset heikentävät suomalaista kulttuuria, ja samalla heitetään hukkaan alalla oleva valtava kasvupotentiaali, sillä kulttuuri vahvistaa työllisyyttä ja tuo alueille elinvoimaa. Sitä kipeästi tarvitsemme. Jos onnistuisimme nostamaan alan osuuden bkt:stä EU:n keskitasolle, olisi luotu arvonlisä taloudelle jopa kaksi ja puoli miljardia euroa. Tämä tarkoittaisi tuhansia uusia työpaikkoja ja miljoonien eurojen verotuottoja. SDP:n vaihtoehdossa kulttuurirahat on turvattu. Arvoisa pääministeri, oletteko te oikeasti miettineet, aiheuttaako tämä leikkaus kulttuurista enemmän haittaa kuin hyötyä taloudelle? [Puhemies koputtaa] Eikö olisi järkevämpää leikkauksien sijaan pyrkiä realisoimaan kulttuuri- ja luovien alojen valtava kasvupotentiaali ja samalla vaalia sitä suomalaista kulttuuria?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Multala, olkaa hyvä.

16.08 Tiede- ja kulttuuriministeri Sari Multala (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Toivottavasti ääneni kestää. Se on ollut hieman poissa tässä viime päivät. — Olen aivan samaa mieltä kysyjän kanssa siitä, että kulttuurilla on valtava potentiaali kasvaa. Tämän potentiaalın olemme tunnistaneet paitsi hallitusohjelmassamme nyt myös kulttuuripoliittisessa selonteossa, joka on annettu eduskunnalle käsiteltäväksi. Toivottavasti sitä saadaan käsiteltyä täällä laajasti eri valiokunnissa ja päästään mahdollisimman hyvään yhteiseen lopputulokseen, koska uskon, että tätä selontekoa ja sen käsittelyä on odotettu pitkään, ja tiedän, että sitä on toivottu myös kentältä laajasti.

Tämän selonteon yhteydessä olemme myös tekemässä hyvässä yhteistyössä työ- ja elinkeinoministeriön kanssa luovien alojen kasvustrategiaa, ja siellä haetaan niitä konkreettisia keinoja, joita voitaisiin toimeenpanna jo nyt tämän hallituskauden aikana. Kulttuuripoliittinen selonteko katsoo sinne pidemmälle tulevaisuuteen, enkä sitä sano, etteikö senkin toimeenpano jo alkaisi heti eduskuntakäsittelyn päätyttyä, mutta kasvutoimia teemme ja haemme, ja yhtenä tällaisena konkreettisena on jo kehysriihessä päätetty lahjoitusvähenyksen valmistelu.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Razmyr, olkaa hyvä.

16.10 Nasima Razmyr sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On totta, että kulttuurivisiolla on tärkeä merkitys, mutta samalla on muistettava, että siitä pohjasta on pidettävä kiinni, ja nyt valitettavasti suomalainen kulttuuritarjonta tulee merkittävästi köyhtymään. Aivan yhtä lailla näin itsenäisyyspäivän alla on hyvä puhua siitä, mitä kulttuuriperintö merkitsee meille suomalaisille. Jokaisella sukupolvella on oma tarkoituksensa, ja ennen kaikkea me voidaan omalla työllämme välittää sitä tärkeää kulttuuriperintöä myöskin

Punkt i protokollet PR 129/2024 rd

tuleville sukupolville. Valitettavasti nyt pääministerinkin puheesta saimme kuulla, että te ette ymmärrä näiden leikkausten mittakaavaa. Se on lamaanuttavaa, [Ben Zyskowicz: Te ette ymmärrä!] se on lamaanuttavaa. Tosiaankin ensi vuodelle on tulossa 17 miljoonaa, mutta sitten vuodelle 26 odotetaan vieläkin suurempia leikkauksia.

Voitteko tässä kohtaa sanoa, että nämä leikkaukset olivat tässä? Sitä varmasti ihmiset tuolla Kansalaistorilla tällä hetkellä haluavat kuulla. Ja mikä on oikeastaan, ministeri Multala, se kriittinen raja teille, ministerille, jotta huolehditte tulevaisuudessa, että tässä maassa on edelleen hyvää ja monipuolista kulttuuritarjontaa? [Puhemies koputtaa] Alueellisesti tulemme merkittävästi kärsimään näiden leikkausten myötä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Multala, olkaa hyvä.

16.11 Tiede- ja kulttuuriministeri Sari Multala (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Nimenomaan kulttuuri on sitä tarinaa, mitä meille kerrotaan menneiltä sukupolvilta ja jota me kerromme tuleville sukupolville. Se kertoo siitä, mitä me olemme ihmisinä, ja auttaa käsittelemään myös vaikeita tunteita. Arvostan suuresti kulttuurintekijöitämme.

On totta, että näillä leikkauksilla on todellakin vaikutuksensa, mutta niin on myös meidän väestön kehityksellä, käytöksellämme. Meillä on Suomessa alueita, joilla väki vähenee ja vanhenee, ja toisaalta alueilta, joilla väki monipuolistuu, toisaalta kasvaa, ja eri alueet eriytyvät. Tämä haastaa meitä miettimään myös kulttuurin rahoituksen rakenteita. Toivon, että tähänkin on nyt valmiutta. Toisaalta myös tämä, että valtion rahoitus pienee, meitä siihen myös työntää.

Toivon, että tässä on nyt paikka meidän kaikkien keskustella siitä, miten voisimme nähdä kukoistavaa kulttuuritoimintaa ympäri Suomen saavutettavasti jatkossakin. Yhtenä valintana, jonka olen jo tehnyt, kun näitä leikkauspäätöksiä, jotka ovat todella valitettavia, kohdennetaan, on se, että silloin, kun toimijat tekevät kiertuetoimintaa eli huolehtivat kulttuurin saavutettavuudesta laajemminkin, [Puhemies koputtaa] siitä palkitaan.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lohikoski, olkaa hyvä.

16.12 Pia Lohikoski vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Näin itsenäisyyspäivän alla on hyvä muistaa, että suomalaisuutta ei ole olemassa ilman kulttuuria ja taidetta. Suomalaisten suuret kertomukset ovat kirjojen kansien välissä, ne ovat teattereiden ja orkestereiden lavoilla, elokuvateattereissa, kuvataiteessa, muotoilussa. Kulttuuri luo hyvinvointia ja yhteenkuuluvuutta sekä rakentaa lapsille ja nuorille tulevaisuutta. Nyt hallitus on kuitenkin päättänyt leikata massiivisesti myös kulttuurin toimijoilta. Leikkaukset vievät pohjaa tältä tuoreelta kulttuuripoliittiselta selonteolta. Onko kulttuurikentän toimintaedellytysten tuhoaminen kestävää kulttuuripolitiikkaa? Tänään kulttuuriala ja kulttuurin ystävät ovat osoittaneet mieltä tuolla räntäsateessa — kävin siellä itekin — ja teema on ollut ”sakset seis”. Nyt olisi hallituksen aika laittaa saksat seis. Arvoisa ministeri, voitteko lupata, että kuulette kulttuurialan hätää? Korjaattehan kevään kehysriihessä kulttuurin ja taiteen rahoituksen? [Ben Zyskowicz: Onko kolme prosenttia massiivinen leikkaus?]

Puhemies Jussi Halla-aho: Ministeri Multala, olkaa hyvä.

Punkt i protokollet PR 129/2024 rd

16.13 Tiede- ja kulttuuriministeri Sari Multala (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Koen, että minulla on ollut jatkuvasti hyvä yhteistyö kulttuurialan kanssa. Olen kuunnellut ja kuullut heitä paljon, ja sen vuoksi olen erittäin helpottunutkin siitä, että vaikka näytti välillä hieman hankalammaltakin, niin kuitenkin saimme hieman kohtuullistettua niitä leikkauksia. Silti olen sitä mieltä, että valtion rahoitus on vahvaa, kuten pääministeri tässä puheenvuorossaan kertoi, 530 miljoonaa pelkästään opetus- ja kulttuuriministeriössä jatkossa, ensi vuonna siis, 2025 kulttuuribudjetissa. Valitettavasti en voi tässä luvata siitä seuraavien vuosien osalta mitään monestakaan syystä. Yksi syy on se, että ministerin tehtäväni, nämä ministerin tehtävät, tulevat päätökseen tammikuussa, ja toisekseen sen osalta, että puoliväliriihen päätökset ovat kaikki vielä tekemättä. On kuitenkin totta, että valtiontalouden tilanne on äärimmäisen vakava. Yhdeksän miljardin euron sopeutustoimet tämän hallituskauden aikana eivät riitä kuin vakauttamaan velkaantumistason, ja kaikki ymmärtävät sen, että nämä päätökset vaativat myös vaikeita päätöksiä. [Puhemies koputtaa] Valitettavasti niistä osa osuu myös kulttuuriin.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Asell, olkaa hyvä.

16.15 Marko Asell sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Liikuntakulttuurista:

Hallitusohjelman tavoitteet väestön liikunta-aktiivisuuden lisäämisestä ja hyvinvoinnin parantamisesta ovat ristiriidassa budjetin leikkausten kanssa. Liikuntapaikkarakentamisen avustuksia leikataan lähes kymmenellä miljoonalla eurolla, mikä vaarantaa jo nyt huonokuntoisten liikuntapaikkojen peruskorjaushankkeet ja lisää korjausvelkaa tuleville vuosille. Samalla seuratoiminnan tuki, joka mahdollistaa lasten ja nuorten matalan kynnyksen liikuntaharrastukset, vähenee merkittävästi. Nämä päätökset iskevät erityisesti pieniin kuntiin ja vähävaraisten perheiden mahdollisuuksiin liikkua.

Liikkumisen puute maksaa yhteiskunnalle yli kolme miljardia euroa vuodessa terveydenhuollon, syrjäytymisen ja tuottavuuskustannusten kautta. Silti näemme rahoitusleikkauksia, jotka eivät ainoastaan vaaranna liikunta-alan kehitystä vaan myös heikentävät julkisen talouden kestävyyttä pitkällä aikavälillä. Leikkaukset ja samaan aikaan toteutettavat arvonlisäveron korotukset nostavat harrastamisen hintaa ja vaikeuttavat kansalaisten liikumista entisestään.

Sitten leikkausten lisäksi näyttää siltä, että siellä Olympiakomitean ja opetus- ja kulttuuriministeriön sukset ovat ristissä, eli mikä se tilanne siellä on? Miksei yhteistyö toimi?

Kysyn vielä: miten hallitus turvaa lasten ja nuorten liikuntaharrastusten saavutettavuuden, [Puhemies koputtaa] kun harrastamisen kustannukset nousevat?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Bergqvist.

16.16 Liikunta-, urheilu- ja nuorisoministeri Sandra Bergqvist (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitos kysymyksestä. — Ihan niin kuin kulttuuriministeri tässä sanoi, meillä on valtava operaatio saada Suomen talous kuntoon. Se on iso ja se on haastava, ja valitettavasti se tarkoittaa myös, että joudumme leikkaamaan kaikista aloista, myös nuorisotalasta ja myös liikunta-alasta. Nyt teimme sen päätöksen, että leikataan tästä liikuntapaikkarakentamisesta ja että säästämme tällä hetkellä liikuntajärjestöt näiltä, sen takia että ne voivat rauhassa itse miettiä ja sopeuttaa omaa toimintaansa ja tehdä omia päätöksiään sen sijaan, että me pakottaisimme heidät.

Punkt i protokollet PR 129/2024 rd

Totta kai on näin, että liikuntapaikkarakentamiseen tarvitaan myös valtion tuki tulevaisuudessa, mutta täytyy myös muistaa, että jos esimerkiksi joku iso hanke maksaa 30 miljoonaa ja valtio tukee miljoonalla eurolla, niin miten iso se vaikuttavuus on näihin hankkeisiin. Meidän on myös tosi tärkeää nyt miettiä ja arvioida, [Puhemies koputtaa] millaisia vaikutuksia meillä on, kun maksetaan näitä tukia tulevaisuudessa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kosonen, olkaa hyvä.

16.17 Hanna Kosonen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Minulla on useampi kysymys aiheesta.

Pääministeri, te olette sanonut, että sitä verotetaan enemmän, mitä halutaan vähemmän, ja sitä verotetaan vähemmän, mitä halutaan enemmän. Miksi hallitus sitten verottaa kulttuuri- ja taidepalveluita ja kirjoja enemmän? Haluatteko te kulttuuria vähemmän? Samaan aikaan hallitus alentaa oluen verotusta. Haluaako hallitus siis oluen juontia enemmän?

Toinen kysymys: Museoviraston leikkaukset saatiin osin peruttua, ja olimme siitä todella kiitollisia ja siitä myös hallituksessa riemuuttiin, kunnes kuulimme, että tämä raha, miljoona euroa, lähtee vapaan kentän taiteilijoilta, suoraan taiteilijoiden pussista. Samaan aikaan maakuntien teattereilta, orkestereilta — erityisesti itäisen Suomen teattereilta — viedään todella rajusti. Taidenäyttelyitä ja festivaaleja ei kohta ole. Joistain maakunnista voi loppua kulttuurielämä kokonaan. Onko se hallituksen tarkoitus, [Puhemies koputtaa] että viedään kulttuuriala Suomesta?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Multala, olkaa hyvä.

16.19 Tiede- ja kulttuuriministeri Sari Multala (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä nyt taisi tulla hieman monellekin vastuualueille kysymyksiä, mutta vastaan noin yleisesti tästä veropolitiikasta. Valitettavasti myös veroja olemme joutuneet korottamaan, ja osa niistä osuu myös näihin alennettuihin arvonlisäverokantoihin, joista kuitenkin täytyy sanoa, että se hyvä puoli siinä on, että edelleen nämä kulttuuripalvelutkin jäävät alennettuun arvonlisäverokantaan.

Mitä tulee sitten tähän, millä tavalla rahoitettiin tämä Museoviraston yt-neuvotteluista johtuvien säästöjen vaikutusten kompensointi, eli se noin miljoona euroa, joka sinne tuli, jotta voidaan turvata meidän museoiden aukiolo ja myöskin se, että sieltä lippuja tulee, niin se ei suinkaan mennyt vapaan kentän toimijoiden rahoituksesta vaan siltä momentilta, jolta esimerkiksi rakentamista rahoitetaan. Kulttuurirakentamiseen osoitetut määrärahat ovat olleet viime vuosina muutoinkin hyvin pieniä, ja aina jos jotain suurempaa on haluttu tehdä, kuten vaikkapa Arkkitehtuuri- ja designmuseon pääomittaminen, siihen on haettu erillisiä rahoituksia. [Puhemies koputtaa] Näin toimittiin myös tänä vuonna.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Vielä vastauspuheenvuoro, pääministeri Orpo, olkaa hyvä.

16.20 Pääministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kun tässä tätä veropolitiikkaa yleisesti alussa kysyttiin, niin tosiaan tämä periaate, mihin veropolitiikalla pyritään: jos jotain halutaan enemmän, niin verotetaan vähemmän. Ja kyllä se on työtä ja yrittämistä — työtä ja yrittämistä. Siksi hallituksen veropolitiikassa yrittämisen vero-

Punkt i protokollet PR 129/2024 rd

tusta ei kiristetä. Sen sijaan ansiotulojen verotusta, pieni- ja keskituloisia painottaen, lasketaan, jotta ihmiset ottaisivat työtä vastaan, jotta yritykset pärjäävät. Tämä on hyvää veropolitiikkaa, mitä hallitus tekee.

Sen sijaan me ollaan kautta linjan, niin kuin on pitkään tehty, Suomessa siirretty painopistettä haittojen — ympäristöverojen, kulutusverojen — suuntaan, ja tämä linja myöskin pitää. Minusta tämä on oikein fiksua politiikkaa, ja sitä kannattaa jatkaa. [Timo Harakan välihuuto] Mutta on aivan selvä, että jostain niitä veroja pitää kerätä — eikö niin? — ja silloin me valitsimme tämän arvonlisäveron korottamisen, koska se leviää kaikkein laajimmin ja haittaa vähiten sitä, mitä halutaan enemmän, eli sitä työntekoa ja yrittämistä. Olen ymmärtänyt, että se alvin korotus keskustan vaihtoehdostakin löytyy. [Pia Viitanen: Puhutaan alennetuista kannoista!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Anna-Kristiina Mikkonen, olkaa hyvä.

16.21 Anna-Kristiina Mikkonen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ensinnäkin leikkausten lisäksi kulttuuri- ja liikuntapalveluiden arvonlisäveron korottaminen pahentaa entisestään kulttuuripalvelujen tilannetta. Taide ja kulttuuri ovat sekä taloudellisen kasvun moottori että keskeinen tekijä sosiaalisen pääoman ja hyvinvoinnin vahvistamisessa. Hallituksen kulttuurialaan kohdistamalla 17 miljoonan euron leikkauksilla on tuhoisat seuraukset. SDP:n vaihtoehdossa kulttuurin rahoitus on turvattu. [Sanna Antikaisen välihuuto] Esimerkiksi kotikaupungissani, kulttuurikaupunkinakin tunnetussa Savonlinnassa, teatteri ja orkesteri kärsivät vahvasti näistä hallituksen leikkauksista, ja ympäri Suomen monet kulttuurialan toimijat ovat huolestuneita alan tulevaisuudesta. Ministeri Multala, miten hallitus varmistaa, ettei näillä leikkauksilla saada pysyvää vahinkoa aikaiseksi ja että ne eivät kohdistu alueellisesti liikaa johonkin tiettyyn alueeseen?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Multala, olkaa hyvä.

16.22 Tiede- ja kulttuuriministeri Sari Multala (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hyvä kysymys kysyjältä, ja tässä sitä aiemmassa vastauksessani osittain avasin. Yksi tapa, jolla olen pyrkinyt näitä kulttuurileikkauksia kohdentamaan — niitä nyt siis todella on sinne se noin 17 ja puoli miljoonaa, josta noin vähän päälle kymmenen miljoonaa osuu nimenomaan valtionosuustoimijoille, joita myös siis nämä teatterit erityisesti ovat — on se, että siellä on yhtenä kriteerinä painotettu nimenomaisesti sitä, että euromääräisesti nämä leikkaukset eivät yhdellekään toimijalle olisi kohtuuttomia, sillä ne tulivat kuitenkin tietoon aika nopealla aikataululla. Toinen asia oli kiertuetoiminta, ja toinen sitten saavutettavuus. Eli me ollaan pyritty huolehtimaan siitä, että ympäri Suomen jatkossakaan yksikään toimija ei joutuisi sellaiseen tilanteeseen, että ikään kuin alueella uhattaisiin sitä toimintaa, ja sen vuoksi tätä on pyritty hyvin niin virkavalmistelun puolella kuin sitten poliittisessa päätöksenteossa huomioimaan.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Tynkkynen, olkaa hyvä.

16.23 Oras Tynkkynen vihr (vastauspuheenvuoro): Kiitos, puhemies! Te, pääministeri Orpo, luonnehditte kulttuurileikkauksia tavalla, josta saattoi saada sellaisen vaikutelman, että pidätte niitä kohtuullisina. Kuitenkin kun kustannukset nousevat, niin rahoituksen pi-

Punkt i protokollet PR 129/2024 rd

täisi kasvaa, jotta voitaisiin pitää kulttuurin tuotanto edes nykyisellä tasolla, ja nyt te siitä leikkaatte. Samaan aikaan te korotatte arvonlisäveroa, mikä vaikeuttaa kulttuurialan tilannetta merkittävästi. Eduskuntaryhmät yhteisymmärryksessä päättivät Yleen kohdistuvista säästöistä, ja myös se iskee kotimaiseen kulttuurituotantoon.

Ennen kaikkea te ette maininnut mitään siitä, että te olette suunnittelemassa isoja leikkauksia kulttuuriin myös tulevina vuosina näitten ensi vuodelle kaavailtujen leikkausten päälle. Suomalaista kulttuuria ei puolusta kukaan muu kuin me suomalaiset itse. Jos te aiotte jatkaa myös tulevina vuosina tällä leikkauslinjalla, miten te näette, että suomalainen kulttuurikenttä saadaan turvattua?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pääministeri Orpo, olkaa hyvä.

16.24 Pääministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! En halua väheksyä yhdenkään leikkauksen negatiivisia vaikutuksia, se nyt on ihan selvä, mutta jos yhdeksän miljardia pitää sopeuttaa, jotta me saadaan meidän taloutta pelastettua, niin silloin se vain vaatii leikkauksia laajasti, ja se koskee myös kulttuuria. Halusin vain sanoa sen, että pitää suhteuttaa asioita. Jos noin 20 miljoonaa leikataan OKM:n kulttuuribudjetista, sinne jää 530 miljoonaa. Sen lisäksi meillä on kuntien ja kaupunkien tukea, ja sen lisäksi monet tekevät tätä ammatikseen liiketoimintapohjalta, ja tulee asiakasmaksu- ja lipputulaja. Varmasti nämä osuvat — jonnekin se säästö aina osuu — enkä yhtään väheksy sitä, mutta meidän täytyy katsoa, mitkä meidän resurssit ovat, ja ne julkiset resurssit ovat edelleen suuria.

Meidän täytyy katsoa, mitä uusia asioita me voidaan tehdä, kuten esimerkiksi tämä lahjoitusten verovähennysoikeus, ja miten me voidaan tukea yrittäjiä, jotka toimivat kulttuurin parissa, kuten av-kannustin, josta hallitus on pitänyt huolta ja jolla tuetaan esimerkiksi kotimaista elokuvatuotantoa, joka tekee valtavaa nousua tällä hetkellä. [Puhemies koputtaa] Me tehdään kulttuuripoliittista selontekoa, jossa katsotaan yhdessä, miten me voidaan suomalaista, hienoa kulttuurikenttää tukea. Kaikkea tätä tehdään. [Välihuutoja]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Minja Koskela, olkaa hyvä.

16.26 Minja Koskela vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Mitä autoritääriset johtajat tekevät ensimmäisenä päästessään valtaan? [Sanna Antikainen: Älkää jaksako! — Välihuutoja oikealta] Leikkaavat taiteelta ja kulttuurilta, koska ne ovat demokraattisen yhteiskunnan perusta. Pidän surullisena ja pidän erittäin huolestuttavana sitä, että Suomen hallitus toimii juuri siten, miten autoritäärisissä maissa toimitaan. Leikkaamalla taiteelta ja kulttuurilta leikataan samalla yhteiskuntakritiikistä, moniäänisyydestä ja demokratiasta. Ja tämä on fakta, ei se muutu tästä mihinkään. [Oikealta: Tämä on salaliittoteoria!]

Arvoisa puhemies! Näitä leikkauksia on perusteltu sillä, että kaikesta leikataan. Tämä on huono peruste, koska nämä leikkaukset, joita kulttuurikentällä tehdään, ovat valtion budjetissa pieniä, mutta ne ovat todella suuria siellä kulttuurikentällä. Ne ovat merkittäviä myös siksi, että ne vähentävät tämän meidän yhteiskuntakritiikkimme ja sen moniäänisen yhteiskunnallisen demokraattisen keskustelun perustaa. Kulttuuriministeri Multala, [Puhemies koputtaa] ymmärrätkö te, miten suurta haittaa näillä leikkauksilla tehdään [Puhemies koputtaa] sinne kulttuurikentälle?

Punkt i protokollet PR 129/2024 rd

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Myönnän vastauspuheenvuoron pääministeri Orpolle. — Olkaa hyvä.

16.27 Pääministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä tämä nyt oli aika paksua: [Välihuutoja] siis autoritääriäinen hallitus, autoritääristä johtamista. Mistä te näitä tekstejä haette? Ei tässä puhuta Suomesta — ei tässä puhuta Suomesta, demokraattisesta Suomesta, jossa parlamentarismi toimii, jossa kulttuurikenttä kukoistaa, jota tuetaan. Tässä salissa ei ole yhtään puoluetta, joka ei arvostaisi suomalaista kulttuuria. Täällä hallituksessa ei ole yhtään puoluetta, joka haluaisi jollain tavalla hiljentää kritiikkiä. [Veronika Honkasalo: No miksi leikkaatte?] 20 miljoonaa versus 530 miljoonaa — kuntien tuet, valtion tuet — niin että onhan aivan kohtuutonta sanoa, että me olemme täällä sulkemassa kulttuurin suut. Ei, Suomessa saa pitää ääntä, saa kertoa oman mielipiteensä, niin kuin kulttuuriväki jo tekee tänään. Arvostan sitä todella paljon, mutta en tällaista puhetta. [Välihuutoja]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kilpi, olkaa hyvä.

16.28 Marko Kilpi kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä täytyy myöntää, että melkoista kuvaa täällä tohtorikoulutettu kulttuurialan ihminen Suomesta maalaa, että aivan kohtuutonta tuo tuollainen on. Kyllä se niinkin on, että olkoon minkälainen hallituspohja tahansa, niin yksi asia tuntuu säilyvän: ne ovat nuo mielenosoitukset tuolla kulttuurialan puolesta tai kulttuurialan kohtelusta. Vuonna 21 tuossa eduskunnan edessä mitta tuli täyteen. Mielenosoitus, missä muun muassa edustaja Lohikoskikin lupaili aikamoisia asioita, joita jäi toteuttamatta — ikävä kyllä. Ei kai tästä kukaan pääse puhtain paperein. Kyllä tässä pitäisi kaikkien meidän miettiä sitä, mitä voisimme tehdä sen eteen, että kulttuurialan asemaa ihan oikeasti vahvistettaisiin ja niitä potentiaaleja pystyttäisiin oikeasti sieltä sitten ulosmittaamaan. Nyt on kuitenkin yhdeksän miljardin kokonaisuus, missä puhutaan 17 miljoonasta, että kyllä näitä pitää myöskin osata laittaa mittasuhteeseen. [Eduskunnasta: Kysymys! — Puhemies koputtaa] Kysyisinkin hallitukselta, millä tavalla tämä hallitus voisi näyttää sitä esikuvaa, että kulttuurin asemaa todellakin voitaisiin vahvistaa konkreettisesti?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia, nyt minuutti on käytetty. — Ministeri Multala, olkaa hyvä.

16.30 Tiede- ja kulttuuriministeri Sari Multala (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kun täällä oli jonkun verran meteliä — kysytte ilmeisesti kulttuurialan vahvistamisesta ja siitä, mitä voitaisiin tehdä? Kiitos hyvästä kysymyksestä.

Me teimme jo kulttuuripoliittisen selonteon, joka tehtiin laajassa yhteistyössä kentän kanssa. Järjestimme tilaisuuksia ympäri Suomen, ja uskoisin, että siinä kuuluu nyt vahvasti myös se kentän ääni ja toive, ja se katsoo pitkälle tulevaisuuteen, jopa 2040-luvulle. Siellä tunnustetaan laajasti koko meidän kulttuurikenttä, niin ne yksityisyrittäjät, työllistävät yritykset kuin sitten freelancerit, yksittäiset taiteilijat, kaikenlaiset, myös vapaaehtoistoimijat.

Me olemme jo konkreettisesti päättäneet lahjoitusvähennyksestä, jonka valmistelu lähtee käyntiin ensi vuonna, ja tämä tulee käyttöön jo 2026. Teemme yhteistyössä työ- ja elin-

Punkt i protokollet PR 129/2024 rd

keinoministeriön kanssa kasvustrategiaa. Tämän lisäksi sen puitteissa tietysti haemme lisää näitä konkreettisia toimia ja voisimme jatkaa myös niitä, joita nyt tehdään, näitä kasvusopimuksia esimerkiksi. Av-kannustin on mainittu, siihen myös parlamentaariselta työryhmältä tuli selkänöjä jatkaa sitä, kiitos siitä, ja näin toivottavasti voimme tehdä. [Puhemies koputtaa] Paljon konkreettista tapahtuu. — Minuuttiin ei mahtunut enempää.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Tuppurainen, olkaa hyvä.

16.31 Tytti Tuppurainen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minä olen viulistin tytär. [Perussuomalaisten ryhmästä: Lähes viulisti siis itsekin!] Minun isäni soitti viulua yli 40 vuotta Oulun kaupunginorkesterissa, ja se on ollut kovaa työtä, jota tässä maassa on osattu arvostaa. Kulttuuripolitiikalla on luotu tähän maahan museoita, orkestereita, teattereita, festivaaleja, kirjastoja, joiden palveluista myös monet pienituloiset ihmiset ovat päässeet nauttimaan. [Perussuomalaisten ryhmästä: Kaikki meni!]

Pääministeri Orpo, nyt sanoissanne ja teoissanne on ristiriita. Te puhutte kauniisti kulttuurin ja taiteen tekijöiden merkityksestä, mutta tosiasiassa nämä leikkaukset uhkaavat monen kulttuuritoimijan tulevaisuutta ja monen tapahtuman tulevaisuutta. Kansalaiset tämän tunnistavat ja sanovat ”Sakset seis” tänään päättäjille luovutetussa suuressa kulttuuriradressissa. SDP:n vaihtoehtobudjetissa sen sijaan nämä rahat turvataan. Me olemme onnistuneet tekemään sen erilaisilla arvovalinnoilla, ja arvovalinnoista politiikassa on kysymys.

Pääministeri, huomenna vietämme itsenäisyyspäivää. Mitä me puolustamme, ellemme suomalaista kulttuuria? Meillä on oltava jotain, jonka puolesta me olemme valmiita toimimaan. [Puhemies koputtaa] Pääministeri Orpo, mitä olisi elämä ilman kulttuuria? [Ben Zyskiewicz: Ja sekö nyt katoaa näillä leikkauksilla?]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pääministeri Orpo, olkaa hyvä.

16.32 Pääministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ensinnäkin huoli pois, kulttuuri ei Suomesta [Hälinää — Puhemies koputtaa] ole loppumassa mihinkään. Kulttuuri on, niin kuin sanoin heti ekassa puheenvuorossa, aivan oleellinen osa suomalaista kansallisperinnettä, tätä päivää, tulevaisuutta, se on osa meidän identiteettiä. Ne kymmenentuhannet ihmiset, jotka tekevät kulttuuria, ne sadattuhannet, tai miljoonissa puhutaan, jotka käyttävät kulttuuria eri muodoissaan — se on suomalaisuutta. Me vaalimme yhdessä tätä kulttuuria, sen tekemistä, sen kuluttamismahdollisuuksia rakennetaan joka puolella Suomea, rakennetaan vielä ensi vuonnakin, vaikka leikkaisimme nyt sen noin 20 miljoonaa. Se on ikävää, mutta ei kulttuuri lopu siihen. Ei kulttuuri lopu. Kulttuuria tuetaan Suomessa yli puolella miljardilla eurolla valtion toimesta [Puhemies koputtaa] ja suurilla summilla myös kuntien ja kaupunkien toimesta, niin että alkää antako tällaista kuvaa. Kyllä, leikkaaminen on ikävää, ja meidän pitää tehdä yhdessä kaikkemme, että siellä, mihin nämä leikkaukset osuvat, me löydetään ratkaisuja, joilla me voidaan tukea niitä kulttuurin tekijöitä. Haetaan yhdessä niitä ratkaisuja, eikä nyt maalata sellaistakaan kuvaa, että Suomesta loppuu kulttuuri [Puhemies koputtaa] 1.1.25.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Harakka, olkaa hyvä.

Punkt i protokollet PR 129/2024 rd

16.34 **Timo Harakka sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tänä vuonna vietetään Tuntemattoman sotilaan juhluvuotta, ja kyllä pääministerin ylimielisestä puheenvuorosta tulee mieleen eräskin vääpeli Mäkilä, [Välihuutoja oikealta — Puhemies koputtaa] joka ei suostunut jakamaan suolasilakoita nälkäisille sotilaille. Te olette nyt tieteellisesti todistanut noille mielenosoittajille, että ei teillä voi olla nälkä. Ja varmaankin heidän pitäisi vastata kuten Hietanen, että ”kyl mää täl pärjä puol vuot”.

Mutta vakavasti puhuen tilanne on nyt se, että kaikkein hulluinta on se, että se 17 miljoonaa euroa on tästä tavoittelemastanne yhdeksästä miljardista 0,2 prosenttia. Se tarkoittaa siis sitä, että te olisitte aivan hyvin pärjänneet ilman tätä ilkeyttä, ilman tätä täyttä identiteettipoliittista keskisormennäyttöä suomalaiselle kulttuurille, [Hälinää — Puhemies koputtaa] jota huomenna juhlimme, niin kauan kuin sitä on. Ja pääministeri, kyllä teidän tulisi nyt osoittaa suomalaisen kulttuurin tekijöille vähän kauniimpaa kiitollisuutta [Puhemies koputtaa] kuin mitä juuri äsken teitte. Eikö niin?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pääministeri Orpo, olkaa hyvä.

16.35 **Pääministeri Petteri Orpo** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Siis minä ja hallitus, me arvostamme suomalaisia kulttuurintekijöitä, [Vasemmalta: Leikkaamalla!] ja on myöskin niin, että minä luulen, että kulttuurintekijät viime kädessä ymmärtävät paremmin kuin jotkut sen, että jos tämä meidän julkinen talous päästetään kuralle, niin sen jälkeen ei ainakaan tueta kulttuuria. Se vain on niin, kyllä ihmiset tämän ymmärtävät. [Välihuutoja vasemmalta — Puhemies koputtaa] Ja oli hyvä, että sanoitte sen prosentin kymmenyksen: se kuvaa sitä, minkä kokoinen leikkaus on kokonaisuudessa. Me olemme tehneet nimenomaan sen valinnan, että lukuun ottamatta esimerkiksi peruskoulua tai puolustusta tai Ukrainan tukemista me yritämme leikata laajasti eri puolilta. Se on meidän valintamme, että me leikkaamme mahdollisimman laajasti, jotta yhteen paikkaan ei osu niin paljon. Mutta teette tekin arvovalintoja. Ette te peruneet esimerkiksi sosiaaliturvaleikkauksia. [Oikealta: Ohhoh!] Se oli teidän arvovalintanne. Te lisäsitte rahaa jonnekin muualle. [Perussuomalaisten ryhmästä: Somaleille!] Tämä teidän politiikkanne on täysin epäloogista.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Alametsä, olkaa hyvä.

16.36 **Alviina Alametsä vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Pääministeri Orpo, en usko, että te tai me ketkään muutkaan selvisimme vaikkapa korona-ajasta ilman televisio-ohjelmia, elokuvia, kirjoja. En usko, että meistä kukaan ei ikävöinyt konsertteja, kulttuuria, yhdessäoloa. Nyt kun ne ajat ovat takana, me olemme kaikki saaneet hyvin paljon elämän synkkiin hetkiin tukea kulttuurilta. Tuummeko me nyt kulttuuria vai leikkaummeko me? Se on arvovalinta, kyse on arvostuksesta.

Pääministeri Orpo, te sanoitte, että te haluatte lisätä työtä ja yrittäjyyttä. Kulttuuri on työtä ja yrittäjyyttä. Nimenomaan kulttuuriala on täynnä pienyrittäjiä. Heiltä te nyt leikkaatte. Kyse ei ole vain siitä, haluammeko leikata, vaan myös siitä, voimmeko lisätä. Kulttuuriala toivoo, että kulttuuribudjetti olisi prosentin valtion menoista. Se ei ole ollenkaan kohtuutonta. Kysynkin teiltä, pääministeri Orpo: Ettekö te usko, että kulttuuri tuo tähän maahan työtä ja yrittäjyyttä ja kasvua? Ettekö te arvosta sitä panosta, jota kulttuuriala antaa? [Puhemies koputtaa] Ja ettekö hahmota, että he tuolla osoittavat mieltä ja eivät nimenomaan [Puhemies koputtaa] ymmärrä tätä arvostuksen puutetta? — Kiitos.

Punkt i protokollet PR 129/2024 rd

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pääministeri Orpo, olkaa hyvä.

16.38 Pääministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minä nimenomaan arvostan. Arvostan kulttuurintekijöitä, arvostan kaikkia niitä, jotka yrittävät ja hankkivat elantoaan tai työllistävät muita yrittämällä kulttuurin parissa. Se on aivan ehdoton asia, että näin on. Hallituksen ohjelmassa tätäkin tuetaan, nimenomaan sitä, että meillä syntyisi yhä enemmän markkinaehtoista ja yrittäjäpohjaista kulttuurintekoa. Se on hallituksen strategiassa. Sen lisäksi meillä on sitten olemassa valtiontukijärjestelmä, jossa tuetaan siellä, missä se markkinaehtoisesti ei ole mahdollista. Tämä on minusta aivan päivän selvää.

Mutta mitä tulee vielä näihin päätöksiin, niin tosiaan samalla tavalla voisi sanoa, että kulttuuriväki on ollut suorastaan raivoissaan viime kaudella, kun Marinin hallitus rajoitti kulttuuritoimintaa. Emme siitä ihan hirveää meteliä tehneet tai väittäneet, että te olette kulttuurivihamelisiä. [Välihuutoja vasemmalta — Antti Kurvinen: Tuo ei pidä paikkaansa! — Puhemies koputtaa] Nyt me joudutaan kyllä tekemään leikkauksia, mutta edelleenkin me voidaan kaikki nauttia suomalaisesta kulttuurista. Voidaan nauttia suomalaisesta kulttuurista. Itse olen esimerkiksi [Puhemies koputtaa] käynyt ihan viimeisten viikkojen aikana konsertissa tai katsomassa lasten ja nuorten balettiesitystä. [Puhemies koputtaa] Kannattaa mennä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Pyytäisin kaikkia edustajia välttämään ylenpalttista mölinää silloin kun joko edustajalla tai ministerillä on puheenvuoro. Kiitoksia. — Edustaja Huhtasaari, olkaa hyvä.

16.39 Laura Huhtasaari ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä on männävuosina käyty paljon keskustelua siitä, voidaanko edes määritellä, mikä on ”suomalainen”, nimenomaan vasemmistopuolueiden kohdalla, ja jos se on ollut vaikea määritellä, niin ihmettelen, miten te pystytte niin selkeästi määrittelemään suomalaisen kulttuurin. Perussuomalaisille on aina ollut selvää, mikä on suomalaisuus ja suomalainen kulttuuri, ja olemme hyvin surullisia siitä, että me ollaan menty siihen, että kristillisestä kulttuurista saa jo joku jopa korvauksia, jos altistuu suomalaiselle kristilliselle perinteelle. Toivottavasti me nyt saamme uuden suunnan ja rupeamme arvostamaan enemmän suomalaista kulttuuria.

Missään nimessä tämä hallitus ei unohda kulttuuria. Me edelleen arvostamme sitä, me tuemme sitä ja se, että me joudumme siitäkin leikkaamaan, on arvovalinta siinä mielessä, että haluamme pitää valtion kassan kunnossa. Me haluamme säilyttää taloudellisen itsenäisyytemme.

Mutta nyt kysyisin ministeri Multalta, voisitko vähän enemmän avata tätä lahjoitusten vähennyskelpoisuutta, kun se on todella hieno asia.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Multala, olkaa hyvä.

16.40 Tiede- ja kulttuuriministeri Sari Multala (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä, erittäin hyvä kysymys. On totta, että nyt kun opetus- ja kulttuuriministeriön puolelle tehdään niitä leikkauksia, niin on samaan aikaan tärkeää pohtia, miten voimme laajentaa kulttuurin rahoitusta niin yksityisten lahjoitusten kautta kuin sitten myös siten, että pidämme ihmisten ostovoimasta kiinni esimerkiksi kohdentamalla pieni- ja keskituloi-

Punkt i protokollet PR 129/2024 rd

sille verovähennyksiä. Tämän lahjoitusvähennyksen yksityiskohdat ovat vielä auki, mutta tavoitteena on, että se valtiovarainministeriössä ensi vuoden aikana valmistellaan niin, että kun tähän asti lahjoituksista on voinut verotuksessa vähentää vain korkeakouluille tehtäviä lahjoituksia, jatkossa tätä lahjoitusvähennystä nyt laajennettaisiin niin kulttuuritoimijoille kuin myös sitten liikuntaan ja urheiluun tehtäviin lahjoituksiin ja joihinkin määriteltäviin lasten ja nuorten toimintoihin. Mutta yksityiskohdat täsmentyvät sitten valmistelun edetessä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Viitanen, olkaa hyvä.

16.41 Pia Viitanen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Arvoisa pääministeri, minä yritän nyt havainnollistaa teille, miksi kulttuurista ei kannata leikata: Jos mietitään, että valtiontalous olisi rantapallon kokoinen, niin kulttuuri siitä olisi pingispallo, ja vaikka koko pingispallo otettaisiin pois, niin tämä rantapallo ei siitä pelastuisi, vaan päinvastoin ilmat lähtisivät, ja arvoisa pääministeri, juuri nyt te olette niitä ilmoja vetämässä pois näillä rajuilla leikkauksilla ja veronkorotuksilla. Niillä tehdään tuhoisaa jälkeä. Pääsylippujen hinnat nousevat, alalla pelätään konkursseja, esittävän taiteen ryhmiä lakkaa, teattereita suljetaan, ja, pääministeri, työpaikkoja menee — työpaikkoja menee, niitä työpaikkoja ei tule.

Uudistan nyt tämän kysymyksen, mikä teille jo aikaisemmin täällä esitettiin: Olisiko sittenkin niin, että kulttuurista leikkaamisella on enemmän haittoja kuin hyötyä valtiontaloudelle? Se aiheuttaa konkursseja, ja se aiheuttaa paljon työpaikkojen menetyksiä. Olisiko siitä sittenkin enemmän haittaa kuin hyötyä valtiontaloudelle? [Ben Zyskowicz: Tehän olette vastustanut kaikkia leikkauksia, edustaja Viitanen!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Multala, olkaa hyvä.

16.43 Tiede- ja kulttuuriministeri Sari Multala (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On totta, että kulttuuriin todella niitä leikkauksia kohdennetaan, niin kuin tässä on todettu. On kuitenkin hyvä huomata todella se, että vain opetus- ja kulttuuriministeriön puolelle jää se noin 530 miljoonaa. Sen lisäksi, kun lasketaan koko se kokonaisuus, millä tuetaan esimerkiksi tätä elinkeinotoimintaa, niin se valtion kokonaistuki kulttuurille on vähintäänkin yli miljardin ja jopa enemmän. En nyt tarkkoihin lukuihin mene, mutta siellä kulttuuripoliittisessa selonteossa nämäkin kaikki luvut on nyt ensimmäistä kertaa avattu. Jos me ajattelemme, miten me haluamme luoda sitä kasvua ja esimerkiksi välttää konkursseja, niin kyllä se on yleiseen yritystoimintaan ja sen kasvun mahdollisuuksiin panostaminen, ja tätä me pyrimme nyt monin keinoin viemään eteenpäin. Erityisenä kulttuuri- ja luovien alojen toimenpiteenä ja välineenä tässä on nyt se kasvustrategia, jota lähdemme tässä nyt eteenpäin viemään.

Sen vuoksi haluan vielä nostaa esille sen, että ensi vuoden budjettiin tuli myös tutkimus- ja kehitystoimintaan yhdeksän miljoonan euron valtuus luovien alojen yrityksille, [Puhemies koputtaa] jolla voidaan hakea niitä uuden kasvun mahdollisuuksia.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Viimeinen lisäkysymys tähän aiheeseen liittyen, edustaja Eloranta, olkaa hyvä.

Punkt i protokollet PR 129/2024 rd

16.44 Eeva-Johanna Eloranta sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallituksen ohjelmassa todetaan: ”Kulttuurialan kasvu tukee koko yhteiskuntaa, vahvistaa sen hyvinvointia, luovuutta ja kestävyyttä. Luovilla aloilla sekä tapahtuma-alalla on merkittävä työllisyys- ja kasvupotentiaali.” Näihin sanoihin on todella helppo yhtyä.

Nämä kulttuurialan rahoitukseen kohdistuvat näivettävät ja suhteettomat miljoonaluokan leikkaukset ovat kuitenkin vakavassa ristiriidassa oman hallitusohjelmanne tavoitekirjausten kanssa, ja samalla ne vievät edellytyksiä kulttuuripoliittisen selonteon toteuttamiselta, joka vasta on tulossa eduskuntaan. [Välihuuto kokoomuksen ryhmästä] Vaikuttaa siltä, että hallitus on nyt tehnyt leikkauksia kulttuuriin selvittämättä ja ymmärtämättä ihan kokonaan näitä vaikutuksia. Suomen taiteilijaseurassa on osuvasti todettu, että sakset kädessä ei saisi juosta.

Voisitko nyt tämän koko eduskunnan kulttuurikeskustelun pohjalta vielä kerran uudestaan arvioida näitä leikkauksia ja tuoda kulttuurille täydentävän budjettiehdotuksen, vaikka jo seuraavassa lisätalousarviossa, ettei tehdä haavoja suomalaiseen kulttuurielämään vuosikymmeniksi eteenpäin?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Multala, olkaa hyvä.

16.45 Tiede- ja kulttuuriministeri Sari Multala (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Olipa hyvä, että tämä hallitusohjelmakirjaus tuli tässä ääneen luetuksi. Mielestäni se on edelleen täysin relevantti, ja olen sen kanssa edelleen täysin samaa mieltä.

Kulttuurin rahoitukseen tuotiin joitakin pieniä helpotuksia täydentävässä talousarviossa. Esimerkiksi lainauskorvauksiin tuli 530 000 lisää, millä voidaan varmistaa se, että kirjailijoille maksettavat korvaukset pysyvät samalla tasolla. Ja toivon, että tämä on kirjailijoille hyvä uutinen. Samoin todellakin, kuten täällä jo tuli esille, myös Museoviraston kohteet, kuten vaikkapa Seurasaaressa ulkomuseo — sen avoinna olo voidaan turvata ensi vuonna.

Muutoin tällä hetkellä ensi vuoden talousarvio on eduskunnan käsissä, ja odotamme sen valmistumista tässä, kaikkia niitä lakeja ja päätöksiä, mitä eduskunnan päässä tehdään. Ja täällä todellakin tehdään ne lopulliset päätökset sitten rahoituksesta ensi vuoden osalta.

Frågan slutbehandlad.